

عنوان مقاله:

استخراج و شناسایی مقایسه ترکیبات شیمیایی اسانس اندام های هوایی گیاه *Achillea tenuifolia* در سه استان ابهر و رجایی شهر و شاهرز

محل انتشار:

هشتمین کنفرانس بین المللی مهندسی شیمی و نفت (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 8

نویسندگان:

زهرا نظری - دانشکده علوم پایه ، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اسلامشهر،

محمد یاری - دانشکده علوم پایه ، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اسلامشهر،

لیلی نظری - دانشکده علوم پایه ، دانشگاه آزاد اسلامی واحد اسلامشهر،

خلاصه مقاله:

بومادران (*Achillea*) یکی از مهم ترین نوع دارویی تیره مرکبات با نام علمی است که از گیاهان معطر و محبوب معطر ایران است *Achillea tenuifolia* است که در نقاط مختلف جهان پراکنش دارد. یکی از گونه بومادران *Asteraceae* که دارای تنوع فنوتیپی و ژنوتیپی فراوان مورفولوژی است. هدف از انجام این تحقیق، بررسی و مقایسه ترکیبات شیمیایی اسانس گیاه *Achillea tenuifolia* در سه استان ابهر و رجایی شهر و شاهرز بوده است. اسانس گیری با دستگاه کلونجر انجام گردید و جهت تجزیه نمونه های اسانس و اندازه گیری دقیق ترکیبات از دستگاه های GC و GC/MS استفاده شد. مهمترین مصرف گیاهان اسانس دار و مواد اسانسری حاصل از آنها جهت معطر ساختن است. اسارت ها همچنین مصرف و وجود اسانس در ادویه، از رشد سریع میکروب ها و فساد مواد غذایی جلوگیری می کند. اسانسها در فرآورده های دارویی کرم، پماد و لوسیون به کار میروند. و یکی از اشکال مصرف عمده این مواد به صورت بخور می باشد. ترکیبات موجود در گونه *Achillea tenuifolia* در استان شاهرز اراک گیاه ۴۹ ترکیب در گونه *Achillea tenuifolia* شناسایی شد که عبارتند از ژرمانکرن - دی (۱۰.۱۰٪)، کامفور (۸.۳۴٪)، او سینئول (۷.۲۵٪)، اسپاتولول (۷.۲۳٪)، آرتیمیز یاکتون (۵.۵۱٪)، پاراسایمن (۴.۸۸٪)، ترپن - ۴-ال (۲۰.۹۱٪) است بازده اسانس ح اصله از سر شاخه های گلدار و برگدار *Achillea tenuifolia* در استان شاهرز اراک ۸۵ درصد است. و در استان زنجان شهرستان ابهر براساس نتایج بدست آمده ۴۳ ترکیب شناسایی شد که بازده آن ۸۱۰۸۹ درصد کل ترکیب های اسانس ، شناسایی شد که عبارتند از مونوپرن های اکسیژن (۳۴۸٪) ، مونوپرن های هیدروکربن دار (۱۰.۸۲٪) ، سزکوئی ترین های اکسیژن دار (۲۵.۴۴٪) ، سزکوئی ترین های هیدروکربن دار (۲.۵۸٪) و سایر ترکیبات (۹۰.۱۵٪) و ترکیبات عمده آن شامل اسپاتولول (۱۵٪) ، کامفر (۶.۵۱٪) ، او سینئول (۴.۸۰٪) ، پاراسای من (۴.۶۷٪) ، آلفا پینن (۳.۸۰٪) و پرنئول (۳۰.۳۱٪) می باشند. و کمترین فراوانی را ژرانیول ۰.۳۷٪ در میان سایر ترکیبات داشته است و در استان قزوین در شهرستان در رجایی دشت ترکیبات اصلی موجود در اسانس که بازده آن ۸۷/۸٪ از کل ترکیب های اسانس، شناسایی شد که عبارتند از حاوی ۲۲ ترکیب شامل ۱/۸ - (۵/۹٪) ، Artemisia ketone (۴/۱٪) ، Chrysanthenone (۴) ، Cineole (۵/۱۰٪) ، Spathulenol (۱۱/۴) ، Camphor ، Thujone (۳/۳٪) ، Pinene Limonene (۹/۱٪) ، p-Cymene (۷/۸٪) ، Piperitone (۳/۱۹)

و Terpeneol-۵ (۲/۶) می باشد که (۱۴/۶٪) cineol-۱,۸ بیشترین و کمترین فراوانی را Terpeneol-۵ در میان سایر ترکیبات داشته است که به عنوان آرامبخش، ضد ویروس، ضد درد، ضد اسپاسم، محرک دستگاه گوارش و موثر در بازسازی سلول عمل می کند و همچنین مواد شیمیایی با ارزشی همچون -۱.۸ در استان اراک بوده است که احتمالا به دلایل مختلفی از قبیل نوع خاک و آب و هوا و رطوبت و ... می باشد . متاسفانه تهیه نقشه جامع خاک و ارایه الگوی کشت و کاربری مناسب اراضی می باشد، هنوز انجام نشده است اما می توان با توجه به یک سطح بندی و تقسیم بندی آب و هوا و سنجش بیش ت ...

کلمات کلیدی:

بومادران، *Achillea tenuifolia*، اسانس، کاسنیان، ترکیبات روغنی

